

לערער, מסתבר לומר **הא מיית**, שאכן מת הבעל. והא דקאמרה לא מת, לקלקולה לצרה היא דקמיכוונא, לעגנה שלא תנשא, ואף על פי שעל ידי עדותה גם היא אסורה להנשא, מכל מקום מעידה ו"תמות נפשה עם פלשתים" קאמרה, הלכך, הוה אמינא שאפילו השניה עצמה תהיה מותרת בכהאי גוונא, קמשמע לן דהשניה אסורה.

שנינו במשנה: **אחת אומרת מת ואחת אומרת נהרג. רבי מאיר אומר, הואיל ומכחישות זו את זו, הרי אלו לא ינשאו:**

ומקשינן: **וליפלו רבי מאיר נמי ברישא**, באחת אומרת מת ואחת אומרת לא מת, שהיות ומכחישות זו את זו, גם זו שאומרת מת, לא תנשא.

ומתריצין: **אמר רבי אלעזר: אין הכי נמי, גם הרישא במחלוקת שנויה.**

ורישא אליבא דרבי יהודה ורבי שמעון היא, הסוברים שצרה לא מכחשה.

ורבי יוחנן אומר: אפילו תימא רישא כרבי מאיר.

היות ובהא, ברישא, כשאחת אומרת מת ואחת אומרת לא מת, אפילו רבי מאיר מודה, דכל "לא מת" — בעדות אשה, לאו הכחשה היא!

כי רבנן האמינו לראשונה שאמרה מת, ומשום כך תנשא, כיון שלא הוכחשה⁽²⁾.

ק"ח-א וכן **אשה אחת אומרת מת, ואשה אחת אומרת לא מת, הרי זו לא תנשא.**⁽¹⁾ היות ובאה השניה קודם שיתירוה על פי הראשונה, ואפילו אם השניה היא צרתה, היא אוסרתה בהכחשתה.

גמרא:

שנינו במשנה: באו שתי נשים של בעל אחד, ואחת אומרת מת, והשניה אומרת לא מת, זו שאומרת לא מת, לא תנשא.

והוינן בה: **טעמא דלא תנשא, משום דאמרה לא מת.**

ודייקין מינה: **הא אישתיקא השניה, היא תנשא על פי עדותה של הראשונה.**

ומקשינן: **הא אין צרה מעידה לחברתה.**

ומתריצין: לעולם אם שתקה השניה היא לא נישאת.

והטעם שלא אמרה המשנה שאפילו אם שתקה השניה לא תנשא, אינו כדי שנדייק מכך שאם שתקה השניה היא תנשא בעדות הראשונה, דפשיטא לן שלא תנשא בעדות חברתה. וזה ששנינו במשנה דב"אמרה" לא מת לא תנשא, משום ד"לא מת" איצטריכא ליה לתנא להשמיענו, שאם השניה מכחשת, הראשונה נמי לא תנשא.

דמלקא דעתך אמינא, כיון שבאה השניה

2. ואפילו אם העידו בבת אחת, ובצרות דווקא לא הוי הכחשה, וטעמא דמילתא, משום דכשמכחשתה צרתה דלא מת, אין לנו להאמינה,

לגבי עד כשר כעד אחד דמיין, הכי נמי הורע כח אשה אחת לגבי עד כשר.

1. ואם נשאת לא תצא, תוי"ט.

בעלה הכהן, היא אינה מבררת זאת אלא ממשיכה לאכול תרומה כאילו היא עדיין אשתו.

משום הכי חיישינן עד כדי כך, דאמרינן שתהא אסורה לינשא, וגם אסורה מלאכול בתרומה, עד שתברר שהוא אכן חי.

האשה שהלכה עם בעלה וחמיה למדינת הים, וכשחזרה אמרה מת בעלי, ואחר כך אמרה מת חמי

תנשא, ותטול כתובתה.

ואילו חמותה אסורה. כי כמו שחמותה אינה נאמנת על כלתה, כמו כן כלה אינה נאמנת על חמותה, היות וכמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם. ואף על פי שאמרה קודם מת בעלי ולא חמותה היא, כיון שכבר בנה אינו בעולם, אף על פי כן אינה נאמנת, כי אנו חוששים, שמא מתוך שנאתה לחמותה אמרה מקודם מת בעלי, כדי לאסור חמותה על בעלה.

ואם חמותה היתה בת ישראל שנשאת לכהן, תאכל בתרומה, דברי רבי טרפון.

רבי עקיבא אומר, אין זו דרך מוציאה מידי עבירה, עד שתהא אסורה לינשא, ואסורה מלאכול בתרומה:

גמרא:

וצריבא משנתנו לשנות פעמיים את המחלוקת בין רבי טרפון ורבי עקיבא.

תנן: עד אחד אומר מת ועד אחד אומר לא מת, אשה אחת אומרת מת ואשה אחת אומרת לא מת, ואפילו אם היא צרתה, כיון שבא העד השני או האשה ואמרו "לא מת" קודם שהתירו אותה על פי העד הראשון, הרי זו לא תנשא.

ומקשינן: בשלמא לרבי אלעזר, סתמא דמתניתין כרבי מאיר.

אלא לרבי יוחנן קשיא.

ומסקינן: אכן קשיא.

מתניתין:

האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים, ובאה ואמרה מת בעלי,

הרי היא עצמה תנשא, ותטול כתובתה.

ואילו צרתה, אסורה לינשא, היות וצרתה שהעידה, אינה נאמנת עליה להשיאה.

ואם היתה צרתה בת ישראל שנשאת לכהן, שהיה בעליהן כהן, תאכל בתרומה בחזקת שבעלה קיים, ואינה חוששת לעדות צרתה, שהיות ואינה נאמנת להשיאה, אינה נאמנת אף לפוסלה, דברי רבי טרפון.

רבי עקיבא אומר, אין זו דרך טובה להיות מוציאתה מידי עבירה.

כי לפעמים השניה מעדיפה להשאר בתורת עגונה, כאשר כהן כדי שתוכל לאכול בתרומה, וגם אם היא יכולה לדעת שמת

באות להתיר עצמן ואינן מכוונות דברייהן, דאמרי בדדמי ואין יודעות אמתות הדברים. תוס'.

ולכך תנשא האחרת, אבל זו אומרת מת וזו אומרת נהרג, היא ודאי הכחשה, כיון ששתיהן

ניתן לי בן במדינת הים. ומת בני, ואח"כ מת בעלי, כיון שלא הוציאה עצמה מחזקה קמא, שעדיין היא צריכה לייבם, לכן נאמנת ומותרת להתייבם.

אבל אם אמרה, מת בעלי ואחר כך מת בני, אינה נאמנת להנשא לשוק, וחוששין לדבריה שהוציאה עצמה מחזקת יבום, ואם בא היבם לייבמה, לא נותנים לה להתייבם, וחולצת ולא מתייבמת, משום שרבנן האמינו לאשה רק על מיתת בעלה, מהטעם שדייקא ומנסבא, אבל מה שאומרת לפטור עצמה מן היבום, לא האמינוה, כיון שלפעמים היא שונאת את היבם.

ודייקין: "לדבריה" מיעוטא משמע, רק לדבריה הוא החוששין, הא לדברי צרה, אם אומרת כן, אין חוששין, ומוקמינן לה אחזקה קמייתא, שמע מינה כדברי רבי טרפון:

מתניתין:

במשנה קודמת שנינו שתי מחלוקות בין רבי ק"ח-ב טרפון ורבי עקיבא, ולכן שונה המשנה עתה עוד ענינים שנחלקו בהם.

א. קידש אחת מחמש נשים ואין יודע אי זו קידש, כל אחת מהחמש אומרת אותי קידש, והוא אינו חפץ לישא את כולן,

נותן גט לכל אחת ואחת, ומניח כתובה ביניהן⁽³⁾ ומסתלק, דברי רבי טרפון.

דאי איתמר המחלוקת רק בהך קמייתא לענין צרתה, הוה אמינא, דרק בהא קאמר רבי טרפון, דאין צרתה נאמנת כלל, ואפילו לענין תרומה, משום דצערא דגופה, דמצטערת מצרתה שמונעת לה תשמיש מבעלה, ומשום הכי ודאי משקרא, כדי לקלקלה שתנשא, ואפילו שהיא עצמה נשאת, ומתקלקלת, היינו משום דקאמרה תמות נפשה עם פלשתים.

אבל בסיפא דמתניתין, לענין חמותה, דצערא הוא רק צער של מילי דעלמא, אימא מודי ליה רבי טרפון לרבי עקיבא שלא מחזקינן לה בשקרנית כל כך, ואמנם להשיאה אינה נאמנת, אבל לחומרא, לענין תרומה תיחוש לדבריה.

ואי איתמר המחלוקת רק בהא בסיפא, לענין חמותה, הוה אמינא כי רק בהא קאמר רבי עקיבא שחוששין לדבריה ואסורה בתרומה, משום דצערא מילי דעלמא.

אבל בהך ברישא, לענין צרתה, דאיכא צערא דגופא, אימא מודה ליה לרבי טרפון דודאי משקרא כדי לקלקלה שתנשא,

משום הכי צריכא להני תרי פלוגתות.

אמר רבי יהודה אמר שמואל: הלכה כרבי טרפון.

אמר אביי: אף אנן נמי תנינא בברייתא כדברי רבי טרפון, לגבי אשה שהלכה עם בעלה למדינת הים, וכשיצאה מכאן לא היה לה בן, ועומדת בחזקת יבום, ובאת ואמרה

3. מניחה בבית דין עד שיתברר הדבר, תוי"ט.